

PLANTAGE- EN WEESPERBUURT AMSTERDAM

WANDELTOCHT LANGS MILIEU- EN BODEMPROJECTEN

De wandeling start bij het Dienstencentrum, Roetersstraat 174.

1. Als je de Roetersstraat oversteekt, kun je voor het universiteitsgebouw een deksel in het trottoir zien liggen. Hieronder ligt een put waarin die het vet gescheiden wordt van het water van het universiteitsrestaurant. Deze zogeheten vetvangputten worden regelmatig leeggehaald. Het vetvrije afvalwater gaat dan via de riolering naar de afvalwaterzuivering.

2. Loop naar de Sarphatistraat en sla daar links af. Ga een heel stuk de Sarphatistraat door, voorbij het Alexanderplein, tot je rechts bij de Kazernestraat komt.

3. Sla rechtsaf de Kazernestraat en dan direct linksaf de Louise Wentstraat in. Je loopt nu langs de achterzijde van de voormalige Oranje Nassaukazerne. Aan de rechterhand vind je een kinderdagverblijf.
Tijdens de renovatie van deze panden in de negentiger jaren van de vorige eeuw werd hier olie in de bodem aangetroffen. Dat werd voor een deel weggehaald.

Verwacht werd dat, door het oppompen van grondwater, de achtergebleven olie volledig verwijderd kon worden. Dat bleek niet het geval. De mensen die het souterrain gebruikten, hielden erg veel last van stank. Na onderzoek werd duidelijk dat de olie zich verzameld had tegen een ondergrondse muur van een vroeger bastion. Er moest uiteindelijk weer gegraven worden om deze vlek te verwijderen.

4. Ga onder het Poortgebouw door en steek de Sarphatistraat over. Loop het Entrepotdok in. Aan de Geschutswerf vind je de ingang van de parkeergarage van Aquartis.
Tijdens de aanleg bleek dat de grond verontreinigd was met chloorhoudende ontvettingsmiddelen, waarschijnlijk afkomstig van een garage die hier zat. Een deel van de verontreinigde grond was echter al weg gegraven en elders op het terrein van Aquartis neergelegd bovenop schone grond, die daardoor ook vervuild was geraakt. Al deze grond moest afgegraven en afgevoerd worden.

5. Vervolg je weg over het Entrepotdok met aan de overkant van het water het nijlpaardenhuis van Artis.
Toen hier nog nijlpaarden huisden, moest het water dagelijks verversd worden met nieuw en schoon water. Tegenwoordig zuivert Artis het water zelf en laat dat recirculeren.
6. Verderop is links het Nijlpaardenbruggetje. Als je daaroverheen gaat, kom je in de Plantage Kerklaan. Steek de Plantage Middenlaan over en loop de Roetersstraat in.

Vlak voor de brug ligt links het gebouw van de Amsterdam Business School.

Nog niet zo lang geleden was hier op de hoek een groot gat gegraven om oude olietanks weg te halen. Weliswaar waren deze olietanks al jaren geleden leeggehaald, maar zelfs een klein restje kan nog gaan lekken. Er lagen twee ondergrondse tanks waarvan de kleinere is weggehaald en de grotere is afgevuld met zand. Wilde men deze ook weghalen, dan was er een risico op breuk in de kademuur.

Aan de rechterzijde liggen enkele gebouwen waar vroeger de fysische laboratoria van de Universiteit van Amsterdam gevestigd waren.

Omdat in deze gebouwen asbest aanwezig was, moesten de gebouwen eind negentiger jaren op last van de Arbeidsinspectie gesloten worden, totdat het asbest onder gecontroleerde condities was weggehaald.

7. Loop weer terug naar de Plantage Middenlaan en sla hier linksaf. Als je bij de garage van Ronday goed op het trottoir kijkt, zie je hier kleine gele putdekseltjes liggen. Die zijn van een peilbuis. Als je er een open krijgt, zie je dat daar water in staat. Van dat water kan een monster genomen worden om de kwaliteit van het grondwater te bepalen en na te gaan welke chemische stoffen in het grondwater zitten. Ook kan tegelijkertijd

bekeken worden hoe hoog het grondwater staat.

Het grondwater bij Ronday was erg verontreinigd met allerlei olieproducten.

Enkele jaren geleden is een groot deel daarvan verwijderd. Wellicht herinner je je nog de container die er toen maanden gestaan heeft. In deze container vond de zuivering van het opgepompte grondwater plaats.

8. Als je langs de Hortus gelopen bent (zeker ook een bezoekje waard), sla je linksaf, het dr. D.M. Sluispad op. Je komt uit op de Weesperstraat, waar je linksaf gaat.

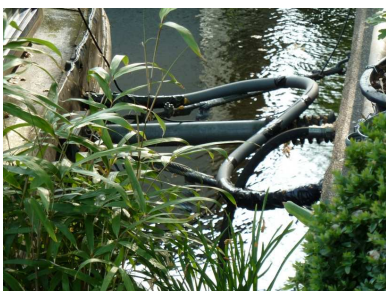
Door al het verkeer is de luchtkwaliteit in de Weesperstraat niet goed. De auto's en vrachtwagens stoten veel stikstofoxiden en fijn stof uit.

Al jarenlang zijn er plannen om de verkeersstroom te beperken, en daarmee de luchtkwaliteit te verbeteren. Onder de grond loopt de metro van Amsterdam. Boven de grond is dat zichtbaar door roosters van onder meer de nooduitgangen.

9. Op de hoek van de even zijde van de Weesperstraat/oneven zijde Nieuwe Prinsengracht staat nieuwbouw uit de jaren negentig van de vorige eeuw.

Bij de bouwwerkzaamheden toentertijd stuitte men op zilverkleurige bolletjes in de grond. Dit waren metallisch kwik. De bouwwerkzaamheden moesten tijdelijk gestaakt worden totdat de verontreiniging in kaart was gebracht en de vervuilde grond verwijderd was. Toen men in het archief dook, bleek dat hier in de buurt in het verleden een spiegelabriek stond die kwik gebruikte. Het afval hiervan was op de vuilnisbelt terechtgekomen en kwam nu weer boven bij de bouw.

10. Aan de kadezijde van de Nieuwe Prinsengracht zijn in de grond de riolafsluiters van de woonboten te zien.

Tot voor kort loosden alle woonboten in Amsterdam rechtstreeks op de gracht. Nu worden geleidelijk aan alle boten op de riolering aangesloten.

11. Vervolg je weg door de Weesperstraat. Aan de rechterkant staat het gebouw van de vroegere Diamantbeurs. Het karakteristieke koepeltje is van koper gemaakt. *Met afstromend regenwater komen ook koperdeeltjes mee waardoor de omliggende grond met koper vervuild raakt. Daarom heeft de Dienst Milieu en Bouwen op het koepeltje een 'coating' aangebracht waardoor het regenwater niet meer in contact kan komen met het koperen dak.*

12. Als je linksaf de Nieuwe Achtergracht inloopt, zie je op de hoek, en ook naderhand op het trottoir weer verschillende dekseltjes van peilbuizen. Sla je daarna linksaf de Lepelkruisstraat in, dan zie je dat ook hier verschillende peilbuizen in de grond zitten. *Bij de bouw van de panden aan de Lepelkruisstraat 3-7 in 1991 is kwik in de grond aangetroffen. Als saneringsmaatregel is folie aangebracht met daarop circa twee meter schone grond, waardoor er nu geen problemen kunnen optreden voor de bewoners van deze panden.*

Bij nader onderzoek op het binnenterrein Lepelkruisstraat, Nieuwe Prinsengracht, Roetersstraat en Nieuwe Achtergracht bleek het binnenterrein eveneens verontreinigd. Deze verontreiniging met verschillende metalen, waaronder kwik, zit op ongeveer een halve meter diepte. De mogelijke oorzaak hiervan ligt bij een vroeger gebruik van het terrein als 'aschbelt' (de eerder genoemde vuilnisbelt).

13. Als je doorloopt, kom je uit op de Nieuwe Prinsengracht. Sla je hier rechtsaf en op de Roetersstraat eveneens rechtsaf, dan kom je weer uit bij het beginpunt van de wandeling, het Dienstencentrum.

Colofon

We hopen dat deze wandeling een goed beeld geeft van wat er zich onder de grond en op de daken in onze buurt afspeelt. De tocht is uiteraard ook te fietsen. 'Plantage Weesperbuurt, wandeltocht langs milieu- en bodemprojecten' is een uitgave van de Werkgroep Groen en Milieu, Wijkcentrum Oostelijke Binnenstad. Samenstelling & tekst: Annemarie van de Vusse. Eindredactie & vorm: Mila Wybenga. Beeld: Naïma Chekhchar (WCOB). Een digitale versie is te vinden op www.wcob.nl. Voor vragen en/of opmerkingen: wijkcentrum@wcob.nl, telefoon 020 6223808.

Amsterdam, juli 2011

Oostelijke Binnenstad